

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2023. gada 21. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Pamatlēmums 2002/584/TI – Eiropas apcietināšanas orderis – 4.a panta 1. punkts – Nodošanas starp dalībvalstīm procedūra – Izpildes nosacījumi – Fakultatīvas neizpildīšanas pamats – Izņēmumi – Obligāta izpilde – Aizmuguriski piespriests sods – Jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” – Process, kurā groza iepriekš piespriestus sodus – Nolēmums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu – Bez attiecīgās personas piedalīšanās klātienē pieņemts nolēmums – Valsts tiesiskais regulējums, kurā aizmuguriska nolēmuma gadījumā paredzēts absolūts attiecīgās personas nodošanas aizliegums – Atbilstīgas interpretācijas pienākums

Lietā C-396/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Kammergericht Berlin* (Berlīnes Augstākā tiesa, Vācija) iesniegusi ar 2022. gada 14. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 15. jūnijā, procesā saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera izpildi

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents), tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*],

ģenerālvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller, P. Busche, M. Hellmann* un *R. Kanitz*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid* un *H. Leupold*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.; turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”), 4.a panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts procesā par tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi Vācijā, kas izdots attiecībā uz Polijas valstspiederīgo, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu Polijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Pamatlēmuma 2022/584 1. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt” ir noteikts:
  - “1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.
  2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.
  3. Šis pamatlēmums groza [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā.”
- 4 Šī pamatlēmuma 4.a panta “Aizmuguriski nolēmumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Tāpat izpildes tiesu iestāde drīkst atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ja nolēmums pieņemts aizmuguriski, izņemot gadījumus, kad Eiropas apcietināšanas orderī norādīts, ka saskaņā ar turpmākām izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktos paredzētām procesuālajām prasībām attiecīgā persona:

  - a) vai nu savlaicīgi:
    - i) saņēma pavēsti un tādējādi tika informēta par tās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu, kurā pieņemts spriedums, vai ar citiem līdzekļiem saņēma oficiālu informāciju par minētās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu tādā veidā, ka ir nepārprotami konstatēts, ka attiecīgā persona zināja par paredzēto lietas izskatīšanu,

un

ii) tika informēta par to, ka spriedums var tikt pieņemts aizmuguriski;

[..].”

Vācijas tiesības

- 5 1982. gada 23. decembra *Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen* (Likums par starptautisko savstarpējo tiesisko palīdzību krimināllietās; *BGBI.* 1982 I, 2071. lpp.) redakcijā, kas publicēta 1994. gada 27. jūnijā (*BGBI.* 1994 I, 1537. lpp., turpmāk tekstā – “*IRG*”), 83. panta 1. punkta 3. apakšpunktā ir paredzēts:

“Izdošana nav pieļaujama, ja:

[..]

3. tā tiek prasīta soda izpildei, ja notiesātā persona klātienē nav piedalījusies tiesas sēdē, kurā pieņemts notiesājošs nolēmums [..].”

- 6 *Strafprozessordnung* (Kriminālprocesa kodekss) 460. pantā ir paredzēta vēlāka sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, taisīšana atbilstoši *Strafgesetzbuch* (Kriminālkodekss) 55. pantam, un Kriminālprocesa kodeksa 462. panta 1. punktā ir precizēts, ka kompetentā tiesa pieņem nolēmumu, nenoturot tiesas sēdi, ar rīkojumu.

Polijas tiesības

- 7 *Kodeks postępowania karnego* (Kriminālprocesa kodekss, turpmāk tekstā – “*kpk*”) 139. panta 1. punktā būtībā ir paredzēta iespēja veikt izsniegšanu personas, kura nav paziņojusi savu jauno adresi, zināmajā adresē.
- 8 Saskaņā ar *kpk* 75. panta 1. punktu apsūdzētajam ir pienākums kriminālprocesā paziņot savu jauno adresi dzīvesvietas maiņas gadījumā.
- 9 *Kodeks karny* (Kriminālkodekss) 86. pantā, redakcijā, kas bija spēkā pamatlīetas faktu norises laikā, būtībā ir paredzēts, ka, taisot spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, šī soda minimālā robeža ir augstākais atsevišķais sods un tā maksimālā robeža ir visu sodu summa, vienlaikus nosakot šādam kumulatīvam sodam konkrētu maksimālo robežu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 10 Polijas iestādes vērsās *Kammergericht Berlin* (Berlīnes Augstākā tiesa, Vācija), kas ir iesniedzējtiesa, ar pieteikumu par tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kuru 2021. gada 5. februārī attiecībā uz Polijas pilsoni bija izdevusi *Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim* (Pjotrkovas Tribunalskas apgabaltiesa, Polija). Šis Eiropas apcietināšanas orderis ir vērst uz attiecīgās personas apcietināšanu un nodošanu šīm iestādēm, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu uz trim gadiem, ko ar 2019. gada 30. oktobra spriedumu piespriedusi *Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim* (Pjotrkovas Tribunalskas apgabaltiesa, Polija), notiesājot attiecīgo personu ar kumulatīvu sodu (turpmāk tekstā – “2019. gada 30. oktobra spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu”), no kura vēl ir izpildāmi divi gadi, vienpadsmit mēneši un 27 dienas.

- 11 2019. gada 30. oktobra spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ietver vairākus *Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim* (Pjotrkovas Tribunalskas rajona tiesa) pasludinātus notiesājošus spriedumus, proti, 2019. gada 25. aprīļa spriedumu, ar kuru tika apvienoti vairāki attiecīgajai personai iepriekš piespriesti sodi, un 2019. gada 10. jūnija spriedumu.
- 12 Attiecīgā persona piedalījās klātienē vai to pārstāvēja tiesas iecelts advokāts procesos, kuros tika noteikti sodi, kuru apvienošana tika pasludināta ar šo 2019. gada 25. aprīļa spriedumu. Savukārt šis 2019. gada 10. jūnija spriedums un 2019. gada 30. oktobra spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, tika pasludināti aizmuguriski. Tomēr atbilstoši *kpk* 139. panta 1. punktam pavēstes ierasties uz pirms šo spriedumu pasludināšanas rīkotām tiesas sēdēm, kuras kompetentās Polijas iestādes attiecīgajai personai nosūtīja ar Polijas pasta paziņojumu uz adresi, kuru šī persona tām bija norādījusi kā pastāvīgo dzīvesvietu, uzskata par tai izsniegtām.
- 13 *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (Berlīnes Ģenerālprokuratūra, Vācija) vispirms lūdza, lai attiecīgā persona tiktu apcietināta, lai to nodotu Polijas iestādēm. Pēc tam tā uzskatīja, ka *IRG* 83. panta 1. punkta 3. apakšpunkts, ar kuru Vācijas tiesībās ir transponēts Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts, ir šķērslis šai nodošanai. Tās skatījumā pavēste ierasties tiesā, kas uzskatāma par izsniegtu saskaņā ar *kpk* 139. panta 1. punktu, nevarot garantēt, ka attiecīgā persona ir tikusi efektīvi informēta par tiesas sēdes datumu un vietu, kā tas esot prasīts Tiesas judikatūrā, kas it īpaši izriet no 2016. gada 24. maija sprieduma *Dworzecki* (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346). Tālab tagad tā lūdz, lai attiecīgās personas nodošana tiktu atzīta par prettiesisku.
- 14 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā gadījumā ir izpildīts nodarījuma abpusējas sodāmības nosacījums, kuram ir pakļauta šāda nodošana un ar kuru tiek pārbaudīts, vai inkriminētās darbības ir noziedzīgs nodarījums abās dalībvalstīs, kurām ir jāsadarbojas.
- 15 Pirmkārt, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktā ietvertais jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz procesu, kurā pasludināts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, *a posteriori* apvienojot iepriekš piespriestos sodus, ja iestāde, kas pasludinājusi šo spriedumu, nevar ne pārskatīt vainas atzīšanu, ne grozīt iepriekš piespriestos sodus.
- 16 Iesniedzējtiesa šajā ziņā norāda, ka Tiesa 2017. gada 10. augusta spriedumā *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629) ir nospriedusi, ka šis jēdziens attiecas arī uz turpmāko procesu – tādu kā tas, kura rezultātā ir pieņemts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, un kura beigās ir pieņemts nolēmums galīgi grozīt sākotnēji piespriestā soda apmēru, ciktāl iestādei, kas ir pieņēmusi šo pēdējo minēto nolēmumu, šajā sakarā ir bijusi zināma rīcības brīvība.
- 17 Šajā gadījumā no Polijas tiesu sniegtās informācijas izriet, ka iepriekš piespriesto sodu *a posteriori* apvienošanas procesā tiesai saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem ir zināma rīcības brīvība, jo tā pēc saviem ieskatiem var piespriest kumulatīvu sodu, kura zemākā robeža ir vislielākais sākotnējais sods un maksimālā robeža – visu sākotnēji piespriesto sodu summa. Tomēr, tā kā 2019. gada 30. oktobra spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, nav nedz pārskatīta attiecīgās personas vainas atzīšana, nedz grozīti iepriekš piespriestie sodi, iesniedzējtiesai ir šaubas, vai šāds spriedums patiešām varētu ietilpt jēdzienā “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta izpratnē.
- 18 Iesniedzējtiesas šaubas apstiprina tas, ka, pēc tās domām, Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts ir piemērojams tikai tad, ja iepriekš piespriesto sodu apvienošanas procesā tiek pasludināts spriedums, pamatojoties uz tiesas sēdi. Vācijas tiesībās tas tā neesot. Tālab tā uzskata,

ka, ņemot vērā atšķirības kriminālprocesa organizēšanā dažādās dalībvalstīs, pastāv risks, ka atkarībā no piemērojamajām valsts tiesībām šāds process ietilpst vai neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

- 19 Otrkārt, iesniedzējtiesa jautā, vai Savienības tiesību pārākuma principam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā *IRG* 83. panta 1. punkta 3. apakšpunkts, saskaņā ar kuru aizmuguriska notiesāšana ir “absolūts šķērslis” tādas personas nodošanai, attiecībā uz kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, lai gan Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktā, kas ar šo tiesisko regulējumu ir transponēts Vācijas tiesībās, šajā ziņā ir paredzēts tikai fakultatīvs atteikuma pamats.
- 20 Iesniedzējtiesas skatījumā, šī pēdējā minētā tiesību norma nav pilnībā transponēta Vācijas tiesībās, jo *IRG* 83. panta 1. punkta 3. apakšpunktā nav paredzēta iespēja izpildes tiesu iestādei īstenot rīcības brīvību aizmuguriskas notiesāšanas gadījumā.
- 21 Iesniedzējtiesa norāda, ka Tiesa 2019. gada 24. jūnija spriedumā *Popławski* (C-573/17, EU:C:2019:530, 69., 72., 73. un 76. punkts) ir nospriedusi, ka, lai gan Pamatlēmums 2002/584 nav tieši piemērojams, jo tam nav tiesas iedarbības, izpildes tiesu iestādei tomēr ir jāinterpretē valsts tiesības atbilstoši šim pamatlēmumam, lai sasniegtu tajā paredzēto rezultātu, kas izslēdz šo tiesību *contra legem* interpretāciju.
- 22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tā nevar interpretēt *IRG* 83. panta 1. punkta 3. apakšpunktu tādējādi, ka ar to, izvērtējot šķērslī attiecīgās personas nodošanai, tai ir piešķirta rīcības brīvība, kas tai ļautu atzīt šo nodošanu par likumīgu, neraugoties uz šī panta 2.–4. punktā paredzētajiem izņēmumiem. Iesniedzējtiesai, piemērojot Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktu un atbilstoši rīcības brīvībai, kam tai šajā ziņā ir jābūt, vajadzētu varēt uzskatīt, ka, ņemot vērā lietas apstākļus, attiecīgās personas tiesības tikt uzklautai ir pienācīgi ievērotas un ka tās nodošana tādā ir likumīga.
- 23 Pirmšķietami apstākļi, kādos pavēste tika izsniegta attiecīgajai personai, iesniedzējtiesas ieskatā varētu tikt uzskatīti par tādiem, kas pietiekami negarantē, ka šī persona ir tikusi skaidri informēta par tiesas sēdes datumu, kurā tika pasludināts 2019. gada 30. oktobra spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kā tas esot prasīts Tiesas judikatūrā, kas it īpaši izriet no 2016. gada 24. maija sprieduma *Dworzecki* (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), un tādējādi neatbilstu Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā paredzētajām prasībām. Tomēr no šī sprieduma 50. un 51. punkta izriet, ka attiecīgā izpildes tiesu iestāde var ņemt vērā citus apstākļus, tostarp attiecīgās personas rīcību, kas tai ļauj pārliecināties, ka tās nodošana neietver tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, un īpašu uzmanību var pievērst iespējamam attiecīgās personas “acīmredzamam rūpības trūkumam”, piemēram, ja izrādās, ka šī persona ir mēģinājusi izvairīties no tai adresētās informācijas izsniegšanas. Šajā gadījumā neesot strīda par to, ka attiecīgā persona, neinformējot kompetentās Polijas iestādes par savu faktisko dzīvesvietas adresi, radīja šķēršļus pavēstes saņemšanai uz tiesas sēdi, kurā tika pasludināts 2019. gada 30. oktobra spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu.

24 Šādos apstākļos *Kammergericht Berlin* (Berlīnes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ir jāuzskata, ka arī process iepriekš piespriesto sodu *a posteriori* apvienošanai ietilpst [Pamatlēmuma 2002/584] 4.a panta 1. punkta piemērošanas jomā, ja, lai gan nolēmums tiek pieņemts ar spriedumu pēc mutvārdu procesa izskatīšanas, tomēr ar to nav iespējams nedz pārskatīt vainas atzīšanu, nedz grozīt par atsevišķo nodarījumu piespriesto sodu?
- 2) Vai ar Savienības tiesību pārākumu ir saderīgi tas, ka Vācijas likumdevējs [IRG] 83. panta 1. punkta 3. apakšpunktā kā absolūtu šķērsli nodošanai ir noteicis aizmuguriskas notiesāšanas gadījumu, lai gan [Pamatlēmuma 2002/584] 4.a panta 1. punktā šajā ziņā ir paredzēts tikai fakultatīvs neizpildes pamats?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 25 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” attiecas uz procesu, kurā pasludināts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, *a posteriori* apvienojot iepriekš piespriestos sodus, ja iestāde, kas pasludina šo spriedumu, nevar ne pārskatīt attiecīgās personas vainas atzīšanu, ne grozīt šos pēdējos minētos sodus.
- 26 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta izpratnē ir jāsaprot kā autonomas Savienības tiesību jēdziens un vienveidīgi jāinterpretē tās teritorijā neatkarīgi no kvalifikācijām dalībvalstīs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 67. punkts, un 2017. gada 22. decembris, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 63. punkts).
- 27 Šis jēdziens ir jāsaprot kā tāds, kas aptver procesu, kurā pieņemts tiesas nolēmums par personas, kuras nodošana tiek lūgta saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, galīgu notiesāšanu (spriedumi, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 74. punkts, un 2023. gada 23. marts, *Minister for Justice and Equality* (Izpildes nosacītas atlikšanas atcelšana), C-514/21 un C-515/21, EU:C:2023:235, 52. punkts).
- 28 Tiesa ir precizējusi, ka gadījumā, kad process ir noticis vairākās instancēs, kurās ir pieņemti secīgi nolēmumi, no kuriem vismaz viens ir pieņemts aizmuguriski, minētais jēdziens ietver instanci, kurā ir pieņemts pēdējais no šiem lēmumiem, ar nosacījumu, ka attiecīgā tiesa ir pieņēmusi galīgu nolēmumu par attiecīgās personas vainu un tai piespriedusi tādu sodu kā brīvības atņemšana, gan no faktu, gan tiesību skatupunkta izvērtējot apsūdzējos un attaisnojošos elementus, kas attiecīgajā gadījumā ietver tās individuālās situācijas ņemšanu vērā (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 81. punkts).
- 29 Turklāt Tiesa ir uzskatījusi, ka nolēmums, lai gan tas ir pasludināts pēc viena vai vairākiem nolēmumiem, ar kuriem attiecīgajai personai ir piespriests viens vai vairāki sodi, proti, vēlākā procesa stadijā pieņemts nolēmums, ar kuru tiek grozīts viens vai vairāki iepriekš piespriesti

brīvības atņemšanas sodi, piemēram, spriedums, ar kuru piespriests galīgs sods, tomēr neietekmē vainas atzīšanu, kas veikta šajos iepriekšējos nolēmumos, jo līdz ar to šī atzīšana ir galīga (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 84. punkts).

- 30 Pirmkārt, ar šādu spriedumu tiek grozīts piespriestā soda vai piespriesto sodu apmērs, un tādēļ tas ir jānošķir no pasākumiem, kas saistīti ar brīvības atņemšanas soda izpildes kārtību. Otrkārt, process, kurā pieņemts tāds nolēmums kā spriedums, ar ko ir pasludināts kumulatīvs sods, kurš it īpaši ietver attiecīgajai personai iepriekš piespriestā viena vai vairāku sodu apvienošanu vienā jaunā sodā, obligāti izraisa attiecīgajai personai labvēlīgāku rezultātu. Tādējādi, piemēram, pēc vairākām notiesāšanās, no kurām katra ietver soda uzlikšanu, piespriestie sodi var tikt apvienoti, lai iegūtu kumulatīvu sodu, kura apmērs ir mazāks nekā dažādu sodu, kas izriet no atsevišķiem iepriekšējiem lēmumiem, summa (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 85. un 86. punkts).
- 31 Taisnīga procesa ievērošana nozīmē, ka attiecīgajai personai ir tiesības piedalīties debatēs, jo tām var būt būtiskas sekas attiecībā ar soda, kas tai tiks piespriests, apmēru. Tādējādi kumulatīvā soda noteikšanas īpašais process nevar būt vienīgi formāla un aritmētiska darbība, bet tam ir jāietver novērtējuma brīvība saistībā ar soda apmēra noteikšanu, tostarp ņemot vērā attiecīgās personas situāciju vai personību vai pat atbildību mīkstinājošus vai pastiprinošus apstākļus. Šajā ziņā nav nozīmes tam, vai attiecīgajai tiesai ir pilnvaras palielināt iepriekš piespriesto sodu (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 87.–89. punkts).
- 32 Tādējādi process, kurā ir pasludināts spriedums, ar ko piespriests kumulatīvs sods, un kurā no jauna ir noteikts iepriekš pasludināto brīvības atņemšanas sodu apmērs, ir jāuzskata par tādu, uz kuru attiecas Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta piemērošana, jo šajā procesā šai ziņā kompetentajai iestādei tiek piešķirta rīcības brīvība un šajā procesā tiek pieņemts galīgais nolēmums par sodu (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 90. punkts).
- 33 No tā izriet, ka Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktā ietvertais jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” attiecas uz tādu spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kāds ir 2019. gada 30. oktobra spriedums, jo no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka process, kurā tika pasludināts šis spriedums, ietver novērtējuma brīvību, lai noteiktu šī kumulatīvā soda apmēru.
- 34 Tālāb uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” attiecas uz procesu, kurā pasludināts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, *a posteriori* apvienojot iepriekš piespriestos sodus, ja iestāde, kas pasludina šo spriedumu, šajā procesā nevar ne pārskatīt attiecīgās personas vainas atzīšanu, ne grozīt šos pēdējos minētos sodus, taču tai ir novērtējuma brīvība, lai noteiktu šī kumulatīvā soda apmēru.

Par otro jautājumu

- 35 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Savienības tiesību pārākuma principam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar kuru ir transponēts Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts, ar kuru izpildes tiesu iestādei vispārīgi ir izslēgta iespēja izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots soda izpildei, ja attiecīgā persona nav klātienē piedalījusies lietas izskatīšanā, kurā pieņemts attiecīgais nolēmums.

- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 2. punktā ir paredzēts noteikums, ka dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem. Ja vien nav izņēmuma apstākļu, izpildes tiesu iestādes var atteikties izpildīt šādu orderi tikai minētajā pamatlēmumā izsmeļoši uzskaitītajos gadījumos. Eiropas apcietināšanas ordera izpilde var tikt pakārtota tikai vienam no tajā ierobežojoši paredzētajiem nosacījumiem. Tādējādi, lai arī Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 50. punkts).
- 37 Tādējādi Pamatlēmumā 2002/584 ir skaidri norādīti, pirmkārt, Eiropas apcietināšanas ordera obligātas (šī pamatlēmuma 3. pants) un, otrkārt, fakultatīvas neizpildīšanas pamati (4. un 4.a pants). It īpaši ar šī paša pamatlēmuma 4.a pantu tiek ierobežota iespēja atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, vienveidīgi un precīzi nosakot nosacījumus, saskaņā ar kuriem nolēmuma, kas pieņemts pēc lietas izskatīšanas, kurā attiecīgā persona nav piedalījies, atzīšanu un izpildi nevar atteikt (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 53. punkts).
- 38 No Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta formulējuma izriet, ka tajā ir paredzēts fakultatīvs pamats tāda Eiropas apcietināšanas ordera neizpildei, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ja nolēmums pieņemts aizmuguriski. Tomēr uz šo iespēju attiecas četri izņēmumi, kas ir izklāstīti attiecīgi šīs tiesību normas a)–d) apakšpunktā, kuros attiecīgajai izpildes tiesu iestādei ir liegta iespēja atteikties izpildīt tai adresēto Eiropas apcietināšanas orderi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 40. punkts).
- 39 Tādējādi izpildes tiesu iestāde var atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ja attiecīgā persona nav piedalījies klātienē lietas izskatīšanā, kurā ir pieņemts attiecīgais nolēmums, izņemot, ja šajā Eiropas apcietināšanas orderī ir norādīts, ka ir izpildīti attiecīgi Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā paredzētie nosacījumi (skat. spriedumu, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 54. punkts).
- 40 No tā izriet, ka izpildes tiesu iestādei ir jāpilda Eiropas apcietināšanas orderis, lai gan lietas izskatīšanā, kurā ir pieņemts attiecīgais nolēmums, attiecīgā persona nav piedalījies, ja pastāv kāds no šī pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā paredzētajiem apstākļiem (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 55. punkts).
- 41 Tiesai ir bijusi iespēja precizēt, ka, tā kā šajā 4.a pantā ir paredzēts Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildīšanas gadījums, izpildes tiesu iestāde katrā ziņā pat pēc tam, kad tā ir konstatējusi, ka šī sprieduma iepriekšējā punktā minētie apstākļi neattiecas uz personas, attiecībā uz kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, situāciju, var ņemt vērā citus apstākļus, kas tai ļauj pārlicināties, vai, nododot konkrēto personu, netiek pārkāptas tās tiesības uz aizstāvību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 107. punkts, kā arī 2020. gada 17. decembris, *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg*, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 42 Veicot šādu vērtējumu, izpildes tiesu iestāde tādējādi varēs ņemt vērā attiecīgās personas rīcību. Tieši šajā nodošanas procedūras posmā īpašu uzmanību var pievērst tostarp apstāklim, ka konkrētā persona ir centusies izvairīties no tai nosūtītās informācijas saņemšanas (spriedums, 2020. gada 17. decembris, *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg*, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 No minētā izriet, ka tad, kad izpildes tiesu iestāde pārbauda, vai ir izpildīts kāds no Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, tai nevar liegt pārliecināties par attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību ievērošanu, šajā ziņā pienācīgi ņemot vērā visus apstākļus, kas raksturo tajā izskatāmo lietu, tostarp informāciju, kas var būt tās rīcībā.
- 44 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka pamatlietā aplūkotajā Vācijas tiesiskajā regulējumā attiecīgajai izpildes tiesu iestādei ir vispārīgi noteikts pienākums atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi aizmuguriskas notiesāšanas gadījumā. Šis tiesiskais regulējums šai izpildes tiesu iestādei neatstāj nekādu rīcības brīvību, lai, pamatojoties uz lietas apstākļiem, tā pārbaudītu, vai pastāv kāda no attiecīgi Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā minētajām situācijām, saistībā ar to, vai attiecīgās personas tiesības uz aizstāvību var tikt uzskatītas par ievērotām, un lai līdz ar to lemtu par attiecīgā Eiropas apcietināšanas ordera izpildi.
- 45 Šādos apstākļos jākonstatē, ka šāds valsts tiesiskais regulējums ir pretrunā Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktam.
- 46 Jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neuzliek valsts tiesai pienākumu atstāt bez piemērošanas valsts tiesību normu, kas nav saderīga ar Pamatlēmuma 2002/584 normām, jo tām nav tiešas iedarbības. Tomēr dalībvalstu iestādēm, tai skaitā tiesām, cik vien iespējams ir jāveic savu valsts tiesību atbilstīga interpretācija, kas tām ļauj nodrošināt rezultātu, kurš ir saderīgs ar attiecīgā pamatlēmuma mērķi (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 109. punkts).
- 47 Lai gan pamatlēmumiem nevar būt tiešas iedarbības, to saistošais raksturs tomēr rada valstu iestādēm pienākumu veikt savu iekšējo tiesību atbilstīgu interpretāciju, sākot no datuma, kurā beidzas šo pamatlēmumu transponēšanas termiņš. Tātad, piemērojot valsts tiesības, šīm iestādēm tās ir jāinterpretē cik vien iespējams attiecīgā pamatlēmuma formulējuma un mērķa gaismā, lai sasniegtu tajā paredzēto rezultātu, un tas tomēr izslēdz valsts tiesību *contra legem* interpretāciju. Atbilstošās interpretācijas princips prasa ņemt vērā valsts tiesības kopumā un piemērot tajās atzītās interpretācijas metodes, lai nodrošinātu attiecīgā pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilst tā mērķim (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 72.–77. punkts).
- 48 No tā izriet, ka iesniedzējtiesai, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums būs jāinterpretē, cik vien iespējams ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/584 tekstu un mērķi.
- 49 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir transponēta šī tiesību norma un ar kuru izpildes tiesu iestādei vispārīgi ir izslēgta iespēja izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots soda izpildei, ja attiecīgā persona nav klātienē piedalījusies lietas izskatīšanā, kurā

pieņemts attiecīgais nolēmums, ir pretrunā minētajai tiesību normai. Valsts tiesai, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, šis valsts tiesiskais regulējums ir jāinterpretē, cik vien iespējams ņemot vērā šī pamatlēmuma tekstu un mērķi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 50 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI, 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums” attiecas uz procesu, kurā pasludināts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, *a posteriori* apvienojot iepriekš piespriestos sodus, ja iestāde, kas pasludina šo spriedumu, šajā procesā nevar ne pārskatīt attiecīgās personas vainas atzīšanu, ne grozīt šos pēdējos minētos sodus, taču tai ir novērtējuma brīvība, lai noteiktu šī kumulatīvā soda apmēru.**
- 2) **Pamatlēmuma 2002/584, kas grozīts ar Pamatlēmumu 2009/299, 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir transponēta šī tiesību norma un ar kuru izpildes tiesu iestādei vispārīgi ir izslēgta iespēja izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots soda izpildei, ja attiecīgā persona nav klātienē piedalījusies lietas izskatīšanā, kurā pieņemts attiecīgais nolēmums, ir pretrunā minētajai tiesību normai. Valsts tiesai, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, šis valsts tiesiskais regulējums ir jāinterpretē, cik vien iespējams ņemot vērā šī pamatlēmuma tekstu un mērķi.**

[Paraksti]